

FUNDACIÓ
GALA-SALVADOR DALÍ

DOSSIER DE PREMSA

Fundació Gala-Salvador Dalí

www.salvador-dali.org

ÍNDEX

0. Sumari executiu
1. La Fundació Gala-Salvador Dalí
2. Àrees d'activitat
 - Museística
 - Científicotècnica
 - Academicodivulgativa
 - Jurídica
 - Explotació empresarial
3. El Triangle Dalinià
 - Teatre-Museu Dalí, Figueres
 - Casa-Museu Salvador Dalí, Portlligat
 - Casa-Museu Castell Gala Dalí, Púbol
4. Exposicions temporals
5. Dades d'interès
 - Obres destacades
 - Informació complementària
 - Oficina de premsa

o. SUMARI EXECUTIU

La **Fundació Gala-Salvador Dalí** es va crear el 1983 per voluntat expressa del Mestre amb la missió de promocionar, fomentar, divulgar, prestigiar, protegir i defensar l'obra artística, cultural i intel·lectual del pintor així com els seus béns i drets de qualsevol naturalesa arreu del món.

L'entitat és una fundació **privada sense ànim de lucre, amb una missió global** i amb una gestió totalment **independent**. Està orientada a l'eficiència, la qual cosa li permet **autofinançar-se**. Dalí la va presidir i dirigir fins a la seva mort, l'any 1989.

Dades econòmiques 2011

Ingressos totals	15,2 M€
Excedents	4,9 M€
Ingressos per venda d'entrades	9,8 M€
Ingressos per altres activitats	5,4 M€

Visitants 2011

Xifra total dels tres espais museístics	1.431.748
Increment respecte al 2010	+7,9%
Teatre-Museu Dalí	1.197.609
Casa-Museu Salvador Dalí	108.271
Castell Gala Dalí	125.868
Visitants nacionals	20%
Visitants internacionals	80%
Exposicions temporals (des del 2002)	+4 milions

Patrimoni artístic

Valoració	367 M€
Nre. d'obres de la col·lecció	+4.000
Nre. d'obres adquirides des del 1991	310
Inversió en adquisició d'obra des del 1991	+70 M€
Nre. d'obres cedides en préstec des del 2005	800
Biblioteca del Centre d'Estudis Dalinians	9.100 volums
Arxiu fotogràfic	11.300 fotografies
Manuscrits	537

La Fundació gestiona l'**herència material i immaterial** de l'artista.

- Triangle Dalinià: constituït pels tres espais museístics que gestiona la Fundació, actua com a motor d'una activitat turisticocultural innovadora. Els espais museístics que el formen són els següents:
 - o *Teatre-Museu Dalí*. L'**obra surrealista més gran** creada per l'artista.
 - o *Casa-Museu Salvador Dalí*. L'única residència estable de l'artista, i un lloc d'inspiració permanent i de creació artística.
 - o *Castell Gala Dalí*.
- La col·lecció internacional més gran d'obres de Salvador Dalí.
- Fons documental de Salvador Dalí: biblioteca, arxiu fotogràfic, objectes personals...
- Gestió dels **drets de propietat intel·lectual i industrial, d'imatge i moral** de Salvador Dalí.

La Fundació fa una **gestió dinàmica i eficient** que li permet consolidar-se any rere any com un motor socioeconòmic de la seva zona geogràfica d'influència, així com esdevenir un referent mundial del mercat de l'art dalinià. Les àrees d'activitat principals de l'entitat són les següents:

- *Museística*. Manteniment i gestió de fluxos de visitants. Gestió de reserves i venda d'entrades. Visites guiades i formació del personal.
- *Científicotècnica*. Preservació i restauració de l'obra daliniana. Recerca, documentació i estudi. La Fundació com a referent mundial en el mercat de l'art dalinià.
- *Academicodivulgativa*. Recerca, custòdia, catalogació i divulgació de la col·lecció i el fons documental de la Fundació. Àmplia oferta educativa i didàctica. Publicacions i edicions multimèdia en més de sis idiomes. Exposicions temporals a escala internacional.
- *Jurídica*. Defensa i lluita contra el frau. Ordenació jurídica. Registres i protecció de marques.
- *Explotació empresarial*. Gestió de drets i llicències. Autogestió de les botigues dels museus. Polítiques actives d'explotació comercial de marques.

Torre Galatea. Seu de la Fundació. Figueres

1. LA FUNDACIÓ GALA-SALVADOR DALÍ

Una fundació privada orientada a l'eficiència i amb una missió global

La Fundació Gala-Salvador Dalí es va crear el 1983 per voluntat expressa de Salvador Dalí i Domènech (1904-1989), que la va presidir i dirigir fins a la seva mort, l'any 1989. Té la seu a Torre Galatea, un edifici adquirit el 1981 que el mateix Dalí va batejar amb aquest nom en homenatge a la seva esposa, Gala.

Missió: promocionar, fomentar, divulgar, prestigiar, protegir i defensar l'obra artística, cultural i intel·lectual del pintor així com els seus béns i drets de qualsevol naturalesa.

Òrgans de govern: la Fundació està organitzada a partir d'un patronat que actualment es compon de vint-i-un membres distribuïts en dos grups, un de dotze patrons vitalicis i un altre de nou patrons institucionals nomenats per les administracions públiques (la Generalitat de Catalunya i els ajuntaments de Figueres i de Cadaqués).

Formen part del Comitè de Direcció:

President: Ramon Boixadós

Vicepresident i director de Museus: Antoni Pitxot

Directora del Centre d'Estudis Dalinians: Montse Aguer

Secretari general: Lluís Peñuelas

Gerent: Joan Manuel Sevillano

Gestió de l'herència de l'artista

- HERÈNCIA MATERIAL

La Fundació Gala-Salvador Dalí gestiona **tres espais museístics** que conformen l'anomenat *Triangle Dalinià*:

- el Teatre-Museu Dalí, a Figueres (inclou l'exposició permanent Dalí-Joies)
- la Casa-Museu Salvador Dalí, a Portlligat (Cadaqués)
- el Castell Gala Dalí, a Púbol

El funcionament, el manteniment i el desenvolupament d'aquests tres centres constitueixen un repte museològic permanent, ja que es tracta de tres espais complexos amb unes característiques úniques i molt particulars, tant per l'aspecte arquitectònic i per la varietat i la riquesa del patrimoni artístic que s'hi custodia i exhibeix com també per la quantitat i la diversitat de visitants que acullen cada any.

La Fundació gestiona la **col·lecció** més gran d'obres de Salvador Dalí. Aquest conjunt únic abraça milers d'objectes de tots els períodes del Mestre i més de quatre mil obres d'una gran varietat de tècniques, materials i suports: pintura, dibuix, escultura, gravat, instal·lacions, joies, hologrames, fotografies, estereoscòpies, etc. Una bona part d'aquestes peces s'exposa en la col·lecció permanent del Teatre-Museu Dalí.

A banda de la col·lecció, la Fundació Gala-Salvador Dalí custodia el **fons documental** més complet sobre l'obra daliniana: aquest fons, que s'enriqueix cada any amb noves adquisicions, comprèn els llibres pertanyents a la biblioteca privada de Dalí i Gala així com manuscrits, cartes i documents, fonamentals per avançar en la recerca sobre el Mestre.

- HERÈNCIA IMMATERIAL

La Fundació és per designació de l'Estat espanyol, hereu universal de Dalí, la gestora dels **drets de propietat intel·lectual i industrial, d'imatge i moral** de l'artista i de les seves obres. En aquest àmbit, la Fundació du a terme una tasca internacional de control, autorització i llicència de drets a la qual s'afegeixen la gestió comercial de fotografies i altres imatges així com la persecució del frau i de qualsevol activitat il·legal relacionada amb aquests drets.

2. ÀREES D'ACTIVITAT

- MUSEÍSTICA

Gestió i manteniment dels espais museístics

La Fundació gestiona un conjunt patrimonial que, donat el seu abast internacional, atreu cada any un nombre de visitants important.

Amb l'objectiu de garantir la qualitat de les visites als tres museus, la Fundació s'ocupa del manteniment anual d'aquests espais i gestiona els serveis de reserva i venda d'entrades, l'ordenació dels fluxos de visitants, el personal de seguretat, els assistents de sala i l'organització de les visites guiades.

Coordinació i formació

Altres activitats remarcables de l'entitat són la coordinació amb les oficines de turisme de Cadaqués i Figueres, per tal d'integrar els museus d'aquestes localitats en les visites temàtiques i guiades als municipis respectius, la distribució de material promocional a les zones d'influència directa de Púbol i Cadaqués, les visites formatives a les cases-museu per a guies externs a la Fundació vinculats a agències de viatges i serveis de promoció, i el suport logístic als diversos esdeveniments i activitats de caràcter expositiu i divulgatiu que tenen lloc als espais de la Fundació.

- CIENTIFICOTÈCNICA

Preservació de l'obra daliniana

Un dels objectius primordials de la Fundació Gala-Salvador Dalí consisteix a garantir la **preservació futura** de l'obra daliniana dels tres museus que gestiona.

En aquest apartat, les tasques principals de l'entitat inclouen la conservació preventiva i la conservació i restauració de les obres pertanyents a la seva col·lecció permanent.

La recerca, la documentació, la redacció d'informes i l'estudi de la tècnica i els materials de Salvador Dalí són activitats prioritàries per enriquir contínuament la base de dades sobre els procediments artístics del Mestre.

Generació de prestigi: la Fundació com a referent únic en el mercat de l'art

La Fundació Gala-Salvador Dalí es consolida any rere any com el **referent mundial** dins l'univers dalinià a través de la prestació de serveis de peritatge, la investigació tecnicoartística i l'assessorament jurídic en la definició de criteris per a l'elaboració d'informes, en l'orientació sobre la terminologia que cal emprar davant dels organismes oficials a l'hora de revisar les últimes versions d'informes i, molt especialment, en la concreció dels criteris de classificació i qualificació de les obres segons el nivell d'intervenció de la creativitat del Mestre.

- ACADEMICODIVULGATIVA

Documentació, catalogació i recerca

Entre les nombroses activitats que du a terme la Fundació Gala-Salvador Dalí cal destacar, per la seva rellevància, les dedicades a **inventariar, catalogar i divulgar** el seu fons documental, integrat tant pel llegat del mateix artista com per les noves adquisicions d'obres i documents, a les quals l'entitat destina importants recursos.

A la biblioteca del **Centre d'Estudis Dalinians** s'hi custodien actualment 7.400 fullets, 3.400 cartes, 9.100 llibres, 11.300 fotografies, 575 manuscrits, 2.000 postals, 5.200 revistes i 482 vídeos, materials que, a més de conformar el fons documental més gran sobre l'obra daliniana, permeten avançar cada any més en la investigació sobre l'artista.

Publicacions

Fruit de les seves activitats de recerca i organització de seminaris o dels projectes de col·laboració amb altres editorials, la Fundació edita cada any un seguit de publicacions com ara catàlegs, guies dels museus i llibres sobre la figura de Salvador Dalí o escrits per l'artista. Aquestes edicions es fan en més de set idiomes per tal de **divulgar a escala internacional** la creació artística del Mestre.

Cal esmentar, per la seva importància particular, el projecte de catalogació de pintures iniciat el 2004, i que a hores d'ara ja abraça, en la versió en línia disponible al web de la Fundació, el tram del catàleg raonat de les obres del pintor comprès entre els anys 1919 i 1951. El suport digital garanteix la universalitat i la gratuïtat de la informació.

Servei Educatiu

Al llarg de l'última dècada també s'ha desenvolupat, al voltant dels tres museus gestionats per la Fundació, una **àmplia oferta educativa** que comprèn diferents propostes de visites didàctiques adaptades a les necessitats particulars de cada segment d'edat (escolars, familiars i adults). L'èxit i la bona acollida de la iniciativa es reflecteixen en les 1.194 visites i activitats didàctiques que es van dur a terme el 2011, amb una oferta lingüística de fins a nou idiomes.

El Servei Educatiu de la Fundació contribueix així mateix a la divulgació i el coneixement de l'artista a través de l'edició de publicacions didàctiques i productes multimèdia i del desenvolupament de nous recursos educatius per fer-los servir al web.

Exposicions temporals

Una bona part de les obres de la col·lecció s'exhibeix en exposicions temporals que s'organitzen dins i fora dels espais museístics, ja sigui en el marc de projectes engegats per la mateixa Fundació o a través de préstecs a institucions i centres museístics d'arreu del món.

Més de quatre milions de persones han pogut gaudir de l'obra de Dalí al llarg de l'última dècada.

Comunicació off-line i on-line

L'Àrea de Comunicació es beneficia del magnetisme indiscutible de Salvador Dalí i de la seva obra. El seu objectiu és donar a conèixer la tasca que fan els diversos departaments de la Fundació. Així,

es divulguen els materials i les activitats celebrades als mateixos museus, però també les que tenen lloc en centres d'àmbit internacional, a fi i efecte de complir el mandat fundacional de promoure i difondre el llegat de l'artista al país i a l'estranger no només a través dels mitjans tradicionals, sinó també aprofitant els nous canals que ofereixen Internet i les xarxes socials.

- JURÍDICA

Defensa i lluita contra el frau

Com a gestora de l'herència immaterial de Salvador Dalí, la Fundació acompleix una tasca rigorosa de defensa i protecció dels drets derivats de l'artista, tant els vinculats a la seva obra com els referits a la seva persona.

A través de l'àrea jurídica, a banda de vetllar estrictament pels drets de propietat intel·lectual i d'imatge, la Fundació defineix la política en matèria de drets de propietat industrial —és a dir, de les seves marques registrades—, coordina les actuacions precontencioses i els processos judicials motivats per les diverses vulneracions de drets per part de tercers a escala internacional i, en última instància, combat el frau. En l'exercici d'aquesta tasca coercitiva destaquen sobretot les col·laboracions amb l'FBI, amb la Interpol i amb altres cossos de policia internacionals en el marc d'investigacions supranacionals o d'intervencions d'obres atribuïdes a Dalí, gràcies a les quals la Fundació es consolida cada vegada més com la institució de referència mundial en el mercat dalinià.

- EXPLOTACIÓ EMPRESARIAL

Gestió de llicències

La Fundació exerceix una funció de **control, autorització i llicència** dels drets derivats de la figura, l'obra i el nom de Salvador Dalí. Per aconseguir-la disposa de la col·laboració de VEGAP i de la xarxa internacional de societats de gestió CISAC, que assumeixen funcions d'intermediació i de control i inspecció internacional.

Explotació de drets de marca

La Fundació és pionera en la definició i l'ordenació de l'estratègia d'explotació dels drets de marca d'un artista. Així, ha desenvolupat una estratègia important de *licensing* de productes de gamma alta, basada en col·laboracions i acords amb empreses que gaudeixen d'un reconeixement ampli i sòlid en el mercat del luxe, amb l'objectiu de reforçar i consolidar la imatge de marca de Salvador Dalí arreu del món.

Desenvolupament comercial

La Fundació autogestiona les botigues dels museus Dalí d'una manera eficient, cosa que en fa una font d'ingressos de primer ordre. La despesa per visitant que enregistren les seves botigues és una de les més elevades en aquesta tipologia de negoci. L'entitat dissenya i produeix les seves pròpies gammes de productes exclusius, d'acord amb uns paràmetres i unes línies d'actuació clars i basats en el respecte envers l'obra de l'artista i la seva divulgació.

3. EL TRIANGLE DALINIÀ

El territori com a inspiració permanent i com a motor d'una activitat turisticocultural innovadora

«En aquest indret privilegiat, gairebé es toquen la realitat i la dimensió sublim. El meu paradís místic comença a les planes de l'Empordà, l'envolten els pujols de les Alberes, i arriba a la plenitud a la badia de Cadaqués. Aquest país és la meva inspiració permanent.»

El Triangle Dalinià és la figura geomètrica que apareixeria sobre un mapa de Catalunya si tracéssim una ratlla que unís entre si els municipis de Púbol, Portlligat i Figueres; tres localitats que ens expliquen la trajectòria d'un artista de projecció internacional, però plenament vinculat a la seva terra. Aquest espai, concentrat en un territori que amb prou feines fa quaranta quilòmetres quadrats, conté els elements que conformen l'univers dalinià (els museus, el paisatge, la llum, l'arquitectura, l'orografia, els costums, les llegendes, la gastronomia...) i que resulten imprescindibles per entendre l'obra i la vida de Salvador Dalí.

Concepte tangible i mític alhora, el Triangle Dalinià permet explorar l'univers de Salvador Dalí i representa la porta d'entrada a un món que ofereix múltiples sensacions i vivències subjectives als visitants.

3.1. TEATRE-MUSEU DALÍ, FIGUERES

L'obra surrealista més gran mai concebuda i creada per Salvador Dalí

«Vull que el meu museu sigui com un bloc únic, un laberint, un gran objecte surrealista. Serà un museu absolutament teatral. La gent que vingui a veure'l sortirà amb la sensació d'haver tingut un somni teatral.»

El Teatre-Museu Dalí de Figueres representa una experiència única per observar, viure i gaudir de l'obra i el pensament de Salvador Dalí.

En aquest centre es pot veure la **col·lecció d'obres més gran** de la trajectòria del pintor, des de les primeres experiències artístiques (impressionisme, futurisme, cubisme, etc.) i les creacions surrealistes fins a les obres que va fer els últims anys de la seva vida. Cal destacar el conjunt de peces que Dalí va fer amb la finalitat que s'exhibissin permanentment al museu figuerenc.

Ara com ara, al Teatre-Museu Dalí hi ha en exposició permanent més de mil cinc-cents peces que abracen tota mena d'obres d'art (pintura, dibuix, escultura, gravat, instal·lació, holograma, estereoscòpia, fotografia...), així com obres d'altres artistes apreciats pel Mestre o que pertanyien a la seva col·lecció i, en particular, les de dos creadors als quals Dalí va voler reservar dues sales del seu museu: Antoni Pitxot, nomenat director del Teatre-Museu pel mateix artista, i Evarist Vallès.

Un museu amb més d'un milió de visitants a l'any

El Teatre-Museu Dalí consta actualment de tres espais museístics ben diferenciats:

- **Espai original:** constituït per l'antic teatre municipal, una construcció del segle XIX que va patir un incendi el 1939 i que es va transformar en Teatre-Museu a partir dels criteris i el disseny del mateix pintor. Aquest conjunt configura un únic objecte artístic en què cada element és una part indestriable del tot, una creació de l'artista que es manté tal com ell mateix la va concebre.
- **Noves sales:** abracen des de la cripta, ja que Dalí va voler que l'enterressin sota la cúpula del seu museu, fins a les sales pertanyents a Torre Galatea, edifici adquirit el 1981 i batejat amb aquest nom pel Mestre en homenatge a la seva esposa, Gala; Dalí hi va viure fins a la seva mort, el 23 de gener del 1989. El 1990 es va obrir una ampliació del Teatre-Museu situada al mateix edifici que havia acollit l'artista: en aquest espai es mostren sobretot obres de l'última època, compresa entre els anys 1979 i 1983. Les noves sales es van inaugurar el 1994.
- **Sala Dalí·Joies:** el 1999, la Fundació Gala-Salvador Dalí va adquirir la col·lecció de joies que fins aleshores havia estat propietat de la fundació nord-americana Owen Cheatham i que ja s'havia exposat al Teatre-Museu en vida de l'artista, concretament durant els mesos d'agost i setembre del 1973, un any abans de la seva inauguració, per tal de promocionar-ne l'obertura. El 2001 va obrir les portes al públic l'espai Dalí·Joies, en el qual es mostra la col·lecció de trenta-set joies d'or i pedres precioses i vint-i-set dibuixos i pintures preparatoris sobre paper que l'artista va fer entre els anys 1941 i 1970.

«Sense una audiència, sense la presència d'espectadors, aquestes joies no assolirien la funció per a la qual van ser creades. L'espectador, per tant, és l'artista final. La seva vista, el cor i la ment —amb més o menys capacitat per entendre la intenció del creador— donen vida a les joies.»

El Teatre-Museu Dalí es va inaugurar el 28 de setembre del 1974, amb el suport constant de la ciutat i el seu alcalde i amb la participació directa i activa del pintor. Es tracta d'un dels museus més visitats del territori espanyol, com acredita la xifra d'**1.197.609 visitants** assolida l'**any 2011**.

3.2. CASA-MUSEU SALVADOR DALÍ, PORTLLIGAT

Una visita obligada per descobrir el Dalí més íntim

«M'he construït sobre aquestes graves: aquí he creat la meva personalitat, he descobert el meu amor, he pintat la meva obra i he edificat la meva casa. Sóc inseparable d'aquest cel, d'aquest mar, d'aquestes roques, lligat per sempre a Portlligat.»

Una visita a la Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat és indispensable per a tothom qui vulgui conèixer bé l'univers i la intimitat del pintor. Aquest espai es troba situat a la badia de Portlligat, al nord de Cadaqués i a poca distància d'aquesta població, en la qual va néixer el pare del pintor i on ell mateix havia passat llargues temporades durant la infantesa i la joventut. A més de la casa, així doncs, el visitant hi pot conèixer el paisatge que l'envolta, un paisatge únic al qual Dalí estava vinculat des de petit i que recorda el dels seus somnis; la particular geologia del cap de Creus va ser sempre una font d'inspiració fantàstica molt important per al pintor.

La casa de Portlligat és una obra més de Salvador Dalí, un Dalí que hi cercava aïllament i pau per pintar. Aquí hi va tenir la seva única residència estable, el lloc en el qual va viure d'una manera més habitual (entre sis i set mesos l'any). Gala i Salvador Dalí es van instal·lar a Portlligat durant la primavera del 1930, després de comprar-hi una senzilla barraca de pescadors. En aquell moment, Portlligat era una estructura urbana incipient formada per una vintena de barraques alineades a banda i banda d'un rierol, en un indret apartat i solitari. Des del primer moment, els colors verd i gris del paisatge i de les oliveres, les construccions rurals primitives, la costa rocosa i l'aigua de la petita badia es van convertir en temes recurrents a les pintures de Dalí.

El 1932, la casa estava formada per dues barraques i un petit annex, i el 1935 el matrimoni ja hi va fer la primera remodelació i ampliació rellevant. Quan, a l'estiu del 1948, Gala i Salvador Dalí van tornar dels Estats Units, després de dotze anys d'absència, van decidir fixar definitivament la seva residència a Portlligat. Dalí necessitava un espai per treballar, però també per ordenar i acumular tot allò que la vida nòmada que havia portat aquells anys no li havia permès guardar. A partir d'aleshores la casa va créixer constantment, amb noves construccions i amb la incorporació de més barraques, per tal d'adaptar-se a les noves necessitats de Dalí i, sobretot, per estructurar un espai de treball preparat per al format i la complexitat de la tasca del pintor. Així, es van construir l'estudi, la biblioteca i el dormitori, i durant els anys seixanta s'hi van afegir la sala oval, el pati, el menjador d'estiu i la piscina, que es va completar a l'estiu del 1971.

El resultat de les ampliacions i modificacions successives de la casa és una estructura laberíntica que, a partir d'un punt d'origen, l'entrada, es dispersa i es recargola en un rosari d'espais singulars de dimensions reduïdes encadenats per passos estrets, petits desnivells i recorreguts sense sortida. Aquests espais estan decorats amb elements que els fan particularment càlids (catifes, calç, flors seques, tapissos i mobles antics) i acullen una gran varietat d'objectes de valor desigual però que, per acumulació, contribueixen a definir l'ambient màgic del conjunt. A més, tots tenen obertures, de formes i proporcions diferents, que emmarquen el mateix paisatge omnipresent: la badia de Portlligat.

Lloc d'inspiració i creació artística

La casa consta de tres tipus d'espais:

- **Intimitat.** Un primer grup correspon a la vida íntima dels Dalí: el rebedor, el menjador, la biblioteca, el dormitori i les sales d'estar, tots els quals són espais d'un ordre i una pulcritud obsessius. Actualment, els llibres i les obres que Dalí tenia a la casa formen part del fons documental i les col·leccions de la Fundació.
- **Creació artística.** Un segon grup és l'integrat pel conjunt dels àmbits de treball de Salvador Dalí (el taller i l'anomenada *sala dels models*), en els quals s'acumulen objectes molt diversos i sempre relacionats amb l'activitat artística del Mestre. A l'estudi de la casa de Portlligat, Dalí hi va fer obres com, entre altres, les dues versions de *La Madona de Portlligat* (1949 i 1950), *El Crist de Sant Joan de la Creu* (1951), *L'últim sopar* (1955), *El descobriment d'Amèrica per Cristòfor Colom* (1958-1959), *La batalla de Tetuan* (1962), *L'apoteosi del dòlar* (1965), *La pesca de la tonyina* (1966-1967) i *El torero al·lucinogen* (1969-1970), moltes de les quals són de grans dimensions.
- **Aparició pública.** Un tercer grup correspon als espais de representació i actuació pública: el menjador d'estiu, el pati i la piscina. En la restauració, aquestes zones es van recrear amb tots els detalls, ja que, en trobar-se a cel obert, estaven molt deteriorades, i també per recuperar l'ambient escenogràfic que les havia caracteritzat durant els anys seixanta i setanta del segle passat.

El 1997 es va obrir al públic la Casa-Museu Salvador Dalí de Portlligat, que el 1998, juntament amb el seu entorn, va ser declarada bé cultural d'interès nacional pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. L'any 2011, aquest centre va rebre **108.271 visitants**.

3.3. CASA-MUSEU CASTELL GALA DALÍ, PÚBOL

El regal de Dalí a la seva esposa i musa eterna, Gala. Història d'una promesa

«—Et regalo un castell gòtic, Gala.

»—Accepto amb una condició, que només em vinguis a visitar al castell amb invitació.

»—Accepto, ja que ho accepto, en principi, tot a condició que hi hagi condicions. És el principi mateix de l'amor cortès.»

Helena Ivánovna Diakonova, *Gala* (1894-1982), va escripturar la compra del castell de Púbol l'1 de juny del 1970. Dos anys abans, Salvador Dalí havia decidit complir la promesa que en la dècada dels trenta havia fet a la seva esposa de regalar-li un castell.

El 1968, mentre s'acceleraven les obres de construcció del Teatre-Museu de Figueres, Dalí va encarregar als seus col·laboradors que busquessin un castell no gaire lluny de la seva residència de Portlligat. Quan li van ensenyar el de Púbol, situat a la vora de la ciutat de Girona i del santuari dels Àngels, en el qual Gala i Dalí s'havien casat el 1958, no va dubtar ni un moment. **Aquest obsequi**

seria el refugi de Gala, un lloc al qual Dalí, com deia ell mateix, només podria accedir per rigorosa invitació.

El 1969, el castell presentava un estat de deteriorament avançat i un jardí abandonat, amb una vegetació que ho envaïa tot; es creava així un ambient romàntic que va captivar els Dalí i que el matrimoni va intentar preservar en la restauració. Els espais resultants de l'enderroc de cobertes i forjats es van fer servir d'una manera molt intel·ligent, i van donar lloc a sales de gran altura que contrastaven amb altres estances més tancades; a més, es va consolidar la ruïna i es van resoldre els problemes estructurals, però sense amagar les cicatrius que el pas del temps havia deixat.

L'objectiu era crear un lloc secret, tancat, misteriós i privat, amb espais de gran bellesa. Dalí i Gala van fer servir nous recursos, com ara la valoració de l'exuberància de l'element vegetal, representacions pictòriques sobre parets i sostres i l'exaltació d'un cert barroquisme tèxtil en cortines, sofàs i llits.

Salvador Dalí es va implicar en la decoració tant del jardí com d'algunes estances del castell, com demostren els dibuixos preparatoris que s'han conservat. Va dissenyar dues llars de foc, va fer col·locar la G de *Gala* sobre diverses portes per marcar la propietat del recinte i va pintar personalment algunes obres per al castell: un gran oli titulat *El camí de Púbol* (1971-1973), el plafó del sostre de la Sala dels Escuts, una porta falsa i dos falsos radiadors, una figura de Gala sobre metall i altres petites pintures distribuïdes per tota la casa.

La tela que decora el sostre de la Sala dels Escuts la va fer al mateix temps que el plafó del Palau del Vent del Teatre-Museu de Figueres, i a la part central es repeteix pràcticament la mateixa temàtica. «**M'he acontentat a decorar els sostres perquè, quan Gala alci els ulls, em vegi sempre al seu cel**», explicava Dalí.

Les golfes del castell són la part de l'edifici que més es va transformar arran de les últimes obres de restauració; actualment acullen una exposició permanent de vestuari de Gala, *Les Gales de Gala*, que abraça des de vestits de Christian Dior i Pierre Cardin fins a peces dissenyades pel mateix Salvador Dalí. La resta del castell —excepte una part de la planta baixa que s'ha habilitat per acollir les funcions de recepció i botiga de la casa-museu— s'ha deixat tal com era durant els anys que hi va viure el matrimoni Dalí.

Gala va morir a Portlligat, a l'edat de vuitanta-vuit anys, el 10 de juny del 1982. El seu últim viatge, amb el Cadillac que encara ara continua guardat al garatge del castell, el va fer camí de Púbol per ser enterrada en el que es coneix com la *Sala del Delme*. Un cop morta Gala, Dalí no la va voler deixar sola a la cripta i es va instal·lar al castell, on va mantenir gairebé el mateix contracte de solitud i retir que ella havia practicat. Va ser durant aquest període a Púbol que el pintor va fer les seves últimes obres. Dalí va viure al castell entre el juny del 1982 i l'agost del 1984, moment en què va haver de ser hospitalitzat a causa de les cremades que li va causar un incendi fortuït declarat a la seva habitació. Aleshores es va traslladar a la Torre Galatea de Figueres, on va residir fins a la seva mort, l'any 1989.

El Castell Gala Dalí de Púbol va obrir les portes al públic el 1996. Actualment s'hi fan exposicions temporals de petit format, fruit de les recerques que du a terme el Centre d'Estudis Dalinians, d'alt contingut acadèmic i destinades a revelar les múltiples facetes d'aquest artista polièdric. Durant l'any 2011, aquest recinte museístic va rebre **125.868 visitants**.

4. EXPOSICIONS TEMPORALS

ANY	TÍTOL DE L'EXPOSICIÓ	CIUTAT	MUSEU
1999	<i>The Universe of Salvador Dalí</i>	Yamanashi	The Yamanashi Prefectural Museum
		Hiroshima	The Hiroshima Prefectural Museum
		Nagoya	The Matsuzakaya Museum of Art
		Osaka	The Museum of Art
		Tòquio	The Isetan Museum of Art
		Marugame	The Marugame Genichiro-Inokuma Museum of Contemporary Art
2000	<i>Salvador Dalí</i>	Pequín	National Fine Arts Gallery
2001	<i>Dalí: a genius of the 20th century</i>	Taipei	The National Palace Museum
2002	<i>Dalí and the force of imagination</i>	Xangai	The Shanghai Fine Arts Museum
		Skärhamn	Nordiska Akvarellmuseet, Södrahmnen
2003	<i>Salvador Dalí: Dream of Venus</i>	Nova York	Queens Museum of Art, New York
2004	<i>Dalí. Cultura de masas</i>	Barcelona	CaixaForum
2005	<i>Dalí</i>	Madrid	MNCARS
		Saint Petersburg	Salvador Dalí Museum
		Rotterdam	Boijmans Van Beuningen
		Venècia	Palazzo Grassi
2006	<i>Dalí. A centennial retrospective in Japan</i>	Filadèlfia	Philadelphia Museum of Art
		Tòquio	The Ueno Royal Museum
2007	<i>Dalí multifaceted: centenary exhibition</i>	Osaka	The Suntory Museum
2007	<i>Salvador Dalí: Surrealisti!</i>	Nagoya	The Nagoya City Art Museum
		Sapporo	The Hokkaido Museum of Modern Art
		Espoo	The Espoo Museum of Modern Art
2008	<i>Dalí, Painting & Film</i>	Londres	Tate Modern
2008	<i>Salvador Dalí: a Surrealist in Istanbul</i>	Los Angeles	Los Angeles County Museum of Art (LACMA)
		Saint Petersburg	The Salvador Dalí Museum
		Nova York	The Museum of Modern Art (MoMA)
		Istanbul	Sakip Sabanci Müzesi
2009	<i>Salvador Dalí: Liquid Desire</i>	Melbourne	The Council of Trustees of the National Gallery of Victoria
2010	<i>Salvador Dalí: the Late Work</i>	Atlanta	High Museum of Art
2010	<i>Salvador Dalí: il sogno s'avvicina</i>	Milà	Palazzo Reale
2011	<i>Salvador Dalí: a retrospective</i>	Moscú	The Pushkin State Museum of Fine Arts
2012	<i>Dalí. Un artista, un genio</i>	Roma	Complesso Monumentale del Vittoriano
2012	<i>Dalí</i>	París	Centre Pompidou
		Madrid	MNCARS

EXPOSICIONS ALS ESPAIS DALÍ

3DALÍ. Dalí i l'holografia: realitat virtual i il·lusió de realitat

Exposició dedicada a la recerca que Salvador Dalí va fer en l'àmbit de l'holografia. S'hi presenten dos cronohologrames titulats *El cervell d'Alice Cooper* i *Dalí pintant Gala*, complementats per la projecció d'una pel·lícula en format súper-8 en què Dalí apareix en el procés de pintar Gala per a l'elaboració d'aquest segon holograma.

Dalí by Halsman

La mostra presenta una selecció de vuitanta-vuit fotografies (així com un guaix de Dalí sobre fotografia) que Philippe Halsman va fer a Salvador Dalí amb la participació física i conceptual del mateix Mestre. Les imatges, que Dalí va conservar tota la vida, ofereixen el testimoni d'una col·laboració de trenta-set anys (del 1941 al 1978) amb un altre alquimista del procés creatiu.

Salvador Dalí i les revistes

El tema d'aquesta mostra, integrada per setanta-set peces (setanta-quatre revistes i diaris i tres intervencions directes de Salvador Dalí sobre paper imprès) és la col·laboració del Mestre amb el món de les revistes i la premsa escrita, que va ser variada i extensa. Dalí no es va limitar a escriure articles, sinó que també va crear portades i anuncis i va il·lustrar escrits tant seus com d'altres autors. Alhora, va fer servir la premsa com a suport per a la seva obra, en forma de collage, i també com a font d'inspiració: una portada, una imatge o un text apareguts en premsa podien transformar-se en una altra imatge, en una altra lectura, i esdevenir una obra seva. Tota aquesta activitat el va dur, en diferents moments de la seva carrera, a dissenyar pàgines i fins i tot una publicació sencera, el *Dalí News*.

Gala. Àlbum

La mostra abraça seixanta-set fotografies, en alguns casos inèdites, d'autors com Meli, Joan Vehí, Batlles-Compte i Juan Gyenes, de fotògrafs excel·lents i ocasionals com ara Luis Buñuel, i també de fotògrafs tan reconeguts internacionalment com Man Ray, Brassai, Eric Schaal, Philippe Halsman o Cecil Beaton. El conjunt proposa un recorregut per la biografia de qui fou musa de Salvador Dalí, dividit en quatre àmbits que reflecteixen quatre vessants de Gala totalment diferenciats: «Helena Ivànovna Diakonova», «Gala Éluard», «Gala Dalí» i «Gala musa». També s'hi poden veure diverses reproduccions de pintures i dibuixos de Dalí que serveixen per contextualitzar la influència de Gala sobre l'obra de l'artista.

Dalí versus Schaal

La mostra consta de seixanta fotografies que Eric Schaal va fer a Dalí durant la realització de diversos projectes i també de tots dos junts. El material s'ha dividit en set àmbits diferenciats: «Retrats», «L'exposició Dalí a la galeria Julien Levy de Nova York (1939)», «Somni de Venus (1939)», «El rostre de la guerra (1939-1940)», «Dalí a Hampton Manor (1941)», «What Dalí thinks about (1942)» i «Salvador Dalí-Eric Schaal (1939)». Les fotografies exhibides són una selecció del fons Schaal que la Fundació Dalí va adquirir el 2005, integrat per dos-cents divuit negatius, seixanta-vuit còpies d'època sobre paper, quaranta-tres diapositives i els drets de comunicació pública corresponents.

Dalí grafista

Una exposició que permet conèixer un nou aspecte de Salvador Dalí: el de grafista. El Mestre feia un disseny d'autor molt personal i allunyat de les modes, relacionat sempre amb la seva iconografia i que va anar evolucionant en paral·lel a la resta de la seva obra, especialment de la pictòrica. En el Dalí grafista es percep igualment la independència creativa absoluta de l'artista, que va deixar de banda normes i altres pautes dictades pel mercat i, d'aquesta manera, va assolir una llibertat màxima tant d'expressió com d'interpretació, per bé que en alguns casos concrets, com ara a *The Secret Life of Salvador Dalí*, també va demostrar un gran interès per la composició tipogràfica.

Dalí + Disney = Destino

Mostra de petit format composta de fons de la Fundació Dalí en la qual s'il·lustra la intensa col·laboració que aquests dos grans artistes van mantenir per fer la pel·lícula *Destino*. En l'exposició es projecta permanentment el curtmetratge *Destino* i s'exhibeixen vint-i-set peces: un oli, una aquarel·la, quinze dibuixos preparatoris (deu dels quals són inèdits) i nou fotografies que permeten veure Dalí en ple procés creatiu d'elaboració d'aquest material, el matrimoni Disney durant l'estada que va fer a Portlligat el 1957, i els Dalí a Burbank (Califòrnia).

5. DADES D'INTERÈS

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA

Web de la Fundació:	www.salvador-dali.org
Biografia de Salvador Dalí:	http://www.salvador-dali.org/dali/biografia.html
Biografia de Gala:	http://www.salvador-dali.org/dali/biografia-gala.html
Catàleg raonat:	http://www.salvador-dali.org/cataleg_raonat/index.html?lang=es
Publicacions:	http://www.salvador-dali.org/dali/publicacio/es_index.html
Informació pràctica museus:	http://www.salvador-dali.org/museus/es_index.html

OFICINA DE PREMSA

Responsable de Comunicació: Imma Parada

Adreça: pujada del Castell, 28. 17600 Figueres

Tel. 34 972 677 518 comunicacio@fundaciodalí.org

Facebook: <https://www.facebook.com/MuseusDali>

Twitter: <https://twitter.com/MuseuDali>

YouTube: www.youtube.com/fundaciodalí

Flickr: http://www.flickr.com/photos/fundacio_dali/